

WYROK
z dnia 11 czerwca 2013 r.
Sygn. akt SK 23/10*

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Rymar – przewodniczący
Andrzej Rzepliński – sprawozdawca
Piotr Tuleja
Andrzej Wróbel
Marek Zubik,

protokolant: Krzysztof Zalecki,

po rozpoznaniu, z udziałem skarżącej oraz Sejmu, Prokuratora Generalnego i Rzecznika Praw Obywatelskich, na rozprawie w dniu 11 czerwca 2013 r., skargi konstytucyjnej Krystyny H. o zbadanie zgodności:

art. 547 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.) w zakresie, w jakim nie przysługuje zażalenie na postanowienie sądu apelacyjnego oddalające wnioski o wznowienie postępowania, z art. 78 i art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

o r z e k a:

Art. 547 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.) nie jest niezgodny z art. 78 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

UZASADNIENIE

I

1. W skardze konstytucyjnej z 24 lutego 2010 r. Krystyna H. (dalej: skarżąca) wniosła o stwierdzenie niezgodności art. 544 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.; dalej: k.p.k.) – w zakresie, w jakim do rozpoznania i rozstrzygnięcia wniosku o wznowienie prawomocnie zakończonego postępowania karnego czyni właściwym sąd apelacyjny, z art. 45 ust. 1 Konstytucji oraz niezgodności art. 547 § 1 k.p.k. w zakresie, w jakim nie przysługuje zażalenie na postanowienie sądu apelacyjnego oddalające wnioski o wznowienie postępowania, z art. 78 i art. 32 ust. 1 Konstytucji.

Skarżąca złożyła wniosek o wznowienie postępowania karnego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 18 października 2006 r., sygn. akt IV Ka 842/06. Postanowieniem z 24 września 2009 r., sygn. akt II Ako 101/09, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił ten wniosek. Wniesione na powyższe

* Sentencja została ogłoszona dnia 11 lipca 2013 r. w Dz. U. poz. 802.

postanowienie zażalenie nie zostało przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu przyjęte ze względu na treść art. 547 § 1 k.p.k. (zarządzenie z 15 października 2009 r.). Odmowa ta została utrzymana w mocy postanowieniem SN z 17 grudnia 2009 r., sygn. akt V KZ 79/09.

Postanowieniem z 6 września 2010 r., sygn. Ts 50/10, Trybunał odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej w zakresie art. 544 § 1 k.p.k.

Skarżąca w rozpatrywanej sprawie zarzuca niezgodność art. 547 § 1 k.p.k. z art. 78 i art. 32 ust. 1 Konstytucji. Jej zdaniem, jeżeli ustawodawca zdecydował, że na merytoryczne orzeczenie sądu oddalające wniosek o wznowienie postępowania przysługuje zażalenie (czyli podlega ono kontroli na drodze sądowej), to z nakazu równego traktowania podmiotów znajdujących się w identycznym położeniu prawnym, tj. takich, którym oddalono wniosek o wznowienie postępowania, wynika obowiązek stworzenia drogi kontroli dla wszystkich orzeczeń, niezależnie od tego, jaki sąd takiego oddalenia dokonał. Zaskarżony przepis, wprowadzając wyjątek od zaskarżalności orzeczeń, w wypadku, w którym postanowienie o oddaleniu wniosku o wznowienie postępowania zostało wydane przez sąd apelacyjny lub Sąd Najwyższy, narusza – zdaniem skarżącej – zasadę równości w zakresie prawa do zaskarżania decyzji i orzeczeń wydanych w pierwszej instancji.

2. W piśmie z 27 stycznia 2011 r. stanowisko w sprawie w imieniu Sejmu zajął Marszałek Sejmu, wnosząc o stwierdzenie, że art. 547 § 1 k.p.k. w zakresie, w jakim nie przyznaje zażalenia na postanowienie sądu apelacyjnego oddalające wniosek o wznowienie postępowania, nie jest niezgodny z art. 78 Konstytucji oraz z art. 32 ust. 1 w związku z art. 78 Konstytucji. Podkreślił, że literalne brzmienie art. 78 Konstytucji nie pozwala rozciągać jego zakresu na orzeczenia zapadłe w drugiej instancji. Odwołując się do orzecznictwa Trybunału, wskazał, że sąd apelacyjny – wydając postanowienie o wznowieniu postępowania – co prawda dokonuje „nowych ustaleń” w zakresie istnienia podstaw do wznowienia postępowania i rozpoznaje tę kwestię „po raz pierwszy”. Czyniąc to, nie rozpoczyna on postępowania, w wyniku którego ma zostać wydane rozstrzygnięcie co do istoty sprawy (jest nią przede wszystkim kwestia odpowiedzialności karnej oskarżonego), co czyniłoby go sądem pierwszej instancji. Sąd apelacyjny orzekając w przedmiocie wznowienia postępowania, nie odnosi się w ogóle do istoty sprawy, lecz bada, czy istnieją przesłanki do wydania takiego orzeczenia. Sąd apelacyjny pełni tu zatem tylko funkcję kontrolną wobec prawomocnie zakończonych postępowania karnego, w którym rozstrzygnięto już o odpowiedzialności karnej oskarżonego. Nakazuje to przyjąć, że orzekając w przedmiocie wznowienia postępowania działa on wyłącznie jako sąd drugiej instancji.

Mając to na uwadze, Marszałek Sejmu przyjął, że do postanowienia sądu apelacyjnego oddalającego wniosek o wznowienie postępowania nie ma zastosowania art. 78 Konstytucji, co nakazuje uznać ten wzorzec za nieadekwatny. Nieadekwatność art. 78 Konstytucji bezpośrednio rzutuje również na ocenę zarzutu skarżącej dotyczącej niezgodności zaskarżonego przepisu z art. 32 ust. 1 Konstytucji, który w świetle orzecznictwa TK nie może być uznany za samodzielny wzorzec w postępowaniu zainicjowanym skargą konstytucyjną.

3. W piśmie z 10 marca 2011 r. stanowisko w sprawie zajął Prokurator Generalny wnosząc o stwierdzenie, że art. 547 § 1 k.p.k. w zakresie, w jakim nie przewiduje prawa strony do wniesienia zażalenia na postanowienie sądu apelacyjnego o oddaleniu wniosku o wznowienie postępowania, nie jest niezgodny z art. 78 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji. Dzięki wykładni językowej można wyraźnie wskazać, że wyrażone w art. 78

Konstytucji prawo podmiotowe (do zaskarżenia orzeczeń i decyzji) dotyczy wyłącznie orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji. Zdaniem Prokuratora Generalnego do kontrolowanego przepisu odnieść należy ustalenia wynikające z orzecznictwa Trybunału i Sądu Najwyższego, a odnoszące się do instytucji wznowienia postępowania opisanej w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm., dalej: k.p.c.). Treść art. 547 § 1 k.p.k. wskazuje bowiem, że przepis ten, podobnie jak art. 394¹ § 2 k.p.c. (w sprawach, w których nie przysługuje skarga kasacyjna), wysławia zasadę, zgodnie z którą – od postanowienia sądu apelacyjnego (lub Sądu Najwyższego) nie przysługuje zażalenie. Wniosek o wznowienie postępowania karnego, podobnie jak skarga o wznowienie postępowania cywilnego, jest środkiem wnoszonym również już po rozpoznaniu sprawy, gdzie orzekający o wznowieniu postępowania „sąd wyższej instancji” nie rozstrzyga sprawy w zastępstwie sądu pierwszej instancji, a działa w ramach zakończonego już postępowania apelacyjnego. Zdaniem Prokuratora Generalnego, skoro sąd „wyższej instancji” zawsze orzeka jako sąd drugiej instancji, niezależnie od tego, że rozpoznaje sprawę po raz pierwszy, to, orzekający w przedmiocie wznowienia postępowania karnego w sprawie skarżącej, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu jest sądem nie pierwszej, lecz drugiej instancji. Dlatego art. 547 § 1 k.p.k. nie pozostaje w związku merytorycznym z wzorcem kontroli z art. 78 Konstytucji. Odnosi się to również do art. 32 ust. 1 Konstytucji, jako że ten wzorzec kontroli może być powołany jedynie w związku z art. 78 Konstytucji.

4. W piśmie z 22 grudnia 2010 r. stanowisko w sprawie zajął Rzecznik Praw Obywatelskich (dalej: RPO), wnosząc o stwierdzenie, że art. 547 § 1 k.p.k. w zakresie, w jakim pozbawia stronę prawa do wniesienia zażalenia na postanowienie sądu apelacyjnego oddalające wniosek o wznowienie postępowania, jest niezgodny z art. 78 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji. RPO odwołał się do orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego. Podkreślił, że zasada instancyjności konstytuująca prawo do zaskarżenia orzeczeń wydanych w pierwszej instancji nie jest zasadą absolutną i może podlegać ograniczeniom ustawowym. Nie oznacza to jednak, że ustawodawca ma pełną i niczym nieskrępowaną swobodę ustalania katalogu takich wyjątków. Odstępstwo od reguły wyznaczonej treścią normatywną art. 78 Konstytucji powinno być podyktowane szczególnymi okolicznościami, które usprawiedliwiłyby pozbawienie strony postępowania środka odwoławczego. Mając to na uwadze, zgodził się ze skarżącą, że takich szczególnych okoliczności, które usprawiedliwiłyby ograniczenia konstytucyjnych praw, nie sposób wykazać w wypadku, gdy strona nie ma możliwości odwołania się od merytorycznego orzeczenia sądu apelacyjnego. RPO przyjął przy tym – nie uzasadniając takiego stanowiska – że sąd apelacyjny orzeka w przedmiocie wniosku o wznowienie postępowania jako sąd pierwszej instancji. Ponadto postanowienie sądu apelacyjnego wydane na podstawie art. 547 § 1 k.p.k. nie dotyczy kwestii wypadkowych, a jest orzeczeniem „w sprawie”. Dlatego powinno być zaskarżalne dewolutywnie. Zdaniem RPO, rozwiązanie przyjęte w art. 547 § 1 k.p.k. narusza także konstytucyjną zasadę równości określoną w art. 32 ust. 1 Konstytucji albowiem właściwość sądu, jako jedyna przesłanka, która determinuje ograniczenie prawa stron do równego traktowania przez ustawodawcę w zakresie prawa do zaskarżenia orzeczeń sądu pierwszej instancji, nie spełnia kryteriów uzasadniających takie ograniczenie.

II

Na rozprawie 11 czerwca 2013 r. uczestnicy postępowania podtrzymali dotychczasowe stanowiska.

III

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Przedmiot kontroli.

1.1. Przedmiotem kontroli Trybunału w niniejszej sprawie jest art. 547 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.; dalej: k.p.k.). Stanowi on, że:

„Na postanowienie oddalające wniosek lub pozostawiające go bez rozpoznania przysługuje zażalenie, chyba że orzekł o tym sąd apelacyjny lub Sąd Najwyższy”.

Skarżąca kwestionuje w istocie art. 547 § 1 k.p.k. w części *in fine*, tj. w zakresie, w jakim nie przewiduje zażalenia od postanowienia oddalającego wniosek o wznowienie postępowania lub pozostawiającego go bez rozpoznania wydanego przez sąd apelacyjny lub Sąd Najwyższy. Sąd apelacyjny jest uprawniony do wznowienia postępowania karnego zakończonego prawomocnym wyrokiem sądu okręgowego (art. 544 § 1 k.p.k.). Sąd Najwyższy jest natomiast uprawniony do wznowienia postępowania karnego zakończonego prawomocnym wyrokiem sądu apelacyjnego lub Sądu Najwyższego (art. 544 § 2 k.p.k.).

1.2. Art. 547 § 1 k.p.k. *in fine* jest jednolicie interpretowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego jako wyłączający możliwość wniesienia zażalenia od postanowienia sądu apelacyjnego lub Sądu Najwyższego. W postanowieniu z 6 maja 2008 r., sygn. akt II KZ 21/08, „Orzecznictwo Sądu Najwyższego w sprawach karnych” (dalej: OSNwSK), nr 1/2008, poz. 1017, SN przyjął, że art. 547 § 1 k.p.k. wprost przesądza o tym, że zażalenie na postanowienie o oddaleniu wniosku o wznowienie postępowania jest niedopuszczalne z mocy ustawy. Podkreślił także, że wznowienie postępowania jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia i dlatego nie znajduje do niego zastosowania art. 176 ust. 1 Konstytucji. Zauważył, że wniosek o wznowienie postępowania może być składany wielokrotnie, o ile powołane zostaną nowe okoliczności bądź podstawy. Podobne wnioski płyną także z innych orzeczeń SN (por. postanowienia SN z: 25 października 2007 r., sygn. akt IV KZ 91/07, OSNwSK nr 1/2007, poz. 2371; 20 stycznia 2004 r., sygn. akt IV KZ 54/03, OSNwSK nr 1/2004, poz. 141; 16 marca 2006 r., sygn. akt V KZ 10/06, OSNwSK nr 1/2006, poz. 599; 16 grudnia 2004 r., sygn. akt IV KZ 57/04, OSNwSK nr 1/2004, poz. 2417). SN przyjmuje też, że rozwiązania ustawowe wyłączające możliwość zaskarżenia przez stronę postanowienia sądu apelacyjnego, oddalającego wniosek o wznowienie postępowania w drodze zażalenia lub kasacji, mają charakter wyjątku od gwarantowanego przez art. 78 Konstytucji prawa do zaskarżenia orzeczeń i są uzasadnione szczególnym, nadzwyczajnym (po uprawomocnieniu się orzeczeń w zasadzie co do istoty sprawy), charakterem postępowań wznowieniowych i kasacyjnych, które są powszechne, obejmują specyficzny zakres kontroli sądowej oraz ekstraordynaryjne ograniczenia (por. postanowienie SN z 6 maja 2003 r., sygn. akt III KZ 13/03, Lex nr 78391).

1.3. Wyłączenie możliwości wniesienia odwołania od postanowienia wydanego przez sąd apelacyjny lub Sąd Najwyższy jest również dostrzegane przez komentatorów. Z. Świda i D. Świecki podkreślają, że art. 547 § 1 k.p.k. dotyczy wniosku o wznowienia postępowania, tj. nadzwyczajnego środka zaskarżenia, który jest składany już po prawomocnym, z założenia dwuinstancyjnym postępowaniu. Dlatego ich zdaniem, ten nadzwyczajny środek zaskarżenia może podlegać określonym ograniczeniom, w tym także

w zakresie możliwości występowania ze środkiem odwoławczym. Podkreślają też, że wniosek o wznowienie postępowania nie jest (inaczej niż kasacja) ograniczony żadnym terminem. Możliwe jest też wielokrotne jego składanie z powołaniem się na nowe dodatkowe okoliczności lub inne jeszcze podstawy tego wznowienia (Z. Świda, D. Świecki, komentarz do art. 547 k.p.k. [w:] *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, red. J. Skorupka, Legalis, 2013, pkt 6). Komentatorzy zauważają również, że mimo ustawowej niedopuszczalności środka odwoławczego od wydanego przez sąd apelacyjny postanowienia o oddaleniu wniosku o wznowienie postępowania, dopuszczalne jest zażalenie do Sądu Najwyższego na zarządzenie prezesa sądu apelacyjnego odmawiające przyjęcia środka odwoławczego (J. Grajewski, *Komentarz aktualizowany do art. 547 Kodeksu postępowania karnego*, Lex 2012, pkt 1 oraz P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek, komentarz do art. 547 k.p.k. [w:] *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, red. P. Hofmański, Warszawa, 2012, s. 445-446; opinia taka jest formułowana na podstawie postanowienia SN z 4 lutego 1998 r., sygn. akt III KZ 199/97, OSNKW nr 3-4/1998, poz. 16). Na marginesie należy zauważyć, że z takiego środka prawnego skorzystała również skarżąca.

2. Adekwatność wzorców kontroli konstytucyjnej.

2.1. Art. 32 ust. 1 Konstytucji jako wzorzec kontroli. Skarżąca zarzuca niezgodność art. 547 § 1 k.p.k. z art. 78 i art. 32 ust. 1 Konstytucji. Jej zdaniem, z nakazu równego traktowania podmiotów znajdujących się w identycznym położeniu prawnym, tj. takich, którym oddalono wniosek o wznowienie postępowania, wynika obowiązek stworzenia drogi kontroli dla wszystkich orzeczeń, niezależnie od tego, jaki sąd takiego oddalenia dokonał. Zaskarżony przepis, wprowadzając wyjątek od zaskarżalności orzeczeń, w wypadku gdy postanowienie o oddaleniu wniosku o wznowienie postępowania zostało wydane przez sąd apelacyjny lub Sąd Najwyższy, narusza – zdaniem skarżącej – zasadę równości w zakresie prawa do zaskarżania decyzji i orzeczeń wydanych w pierwszej instancji.

Trybunał przyjmuje w swoim orzecznictwie, że art. 32 ust. 1 Konstytucji nie może stanowić samodzielnego wzorca kontroli konstytucyjnej w procedurze zainicjowanej skargą konstytucyjną, a naruszenie zasady równości musi zostać powiązane z konstytucyjnym prawem podmiotowym (por. m.in. postanowienia z: 30 grudnia 2004 r., sygn. Ts 179/04, OTK ZU nr 2/B/2005, poz. 87; 23 stycznia 2002 r., sygn. SK 13/01, OTK ZU nr 1/A/2002, poz. 9, cz. III uzasadnienia oraz wyroki z: 1 kwietnia 2008 r., sygn. SK 96/06, OTK ZU nr 3/A/2008, poz. 40, cz. III uzasadnienia, pkt 3; 12 stycznia 2010 r., SK 2/09, OTK ZU nr 1/A/2010, poz. 1, cz. III uzasadnienia, pkt 3.8). Mając to na uwadze, pomimo wskazania w *petitum* skargi art. 32 ust. 1 Konstytucji jako samodzielnego wzorca kontroli, Trybunał przyjmuje, że skarżąca w istocie wiąże naruszenie zasady równości z prawem do zaskarżania decyzji i orzeczeń wydanych w pierwszej instancji. Art. 32 ust. 1 Konstytucji może być więc „związkowym” wzorcem kontroli z art. 78 Konstytucji. Dlatego przesądzająca dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie jest odpowiedź na pytanie, czy art. 78 Konstytucji jest adekwatnym wzorcem kontroli.

2.2. Art. 78 Konstytucji statuuje prawo stron do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji. Zagadnieniem, które musi więc rozstrzygnąć Trybunał jest to, czy postanowienie wydane na podstawie art. 547 § 1 k.p.k. przez sąd apelacyjny lub Sąd Najwyższy jest orzeczeniem wydanym w pierwszej instancji. Jeżeli będzie to orzeczenie wydane w drugiej instancji, to art. 78 Konstytucji nie znajdzie zastosowania w

rozstrzyganej sprawie. W takiej sytuacji Trybunał orzeknie o braku niezgodności zaskarżonego przepisu z art. 78 Konstytucji.

2.3. Pojęcie pierwszej instancji w art. 78 Konstytucji. W orzecznictwie Trybunału wykładnia pojęcia pierwszej instancji użytego w art. 78 Konstytucji nie jest w pełni jednolita. Zgodnie jednak z przeważającym poglądem sądem pierwszej instancji jest ten, przed którym rozpoczyna się postępowanie mające doprowadzić do rozstrzygnięcia sporu prawnego istniejącego między stronami (por. wyrok TK z 1 lutego 2005 r., sygn. SK 62/03, OTK ZU nr 2/A/2005, poz. 11, cz. III uzasadnienia, pkt 6 oraz z 12 czerwca 2002 r., sygn. P 13/01, OTK ZU nr 4/A/2002, poz. 42, cz. III uzasadnienia, pkt 2; zob. też wyrok TK z 30 października 2012 r., sygn. SK 20/11, OTK ZU nr 9/A/2012, poz. 110, cz. III uzasadnienia, pkt 3.4.2). Instancyjność związana jest bowiem z oceną procesu decyzyjnego, który legł u podstaw pierwszego rozstrzygnięcia w sprawie, a nie jedynie z oceną faktów lub rozstrzygania kwestii incydentalnych (por. wyrok TK w sprawie o sygn. SK 2/09, cz. III uzasadnienia, pkt 3.6.2).

Kluczowy dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie jest pogląd Trybunału wyrażony w wyroku w sprawie o sygn. SK 2/09, jako że odnosi się on do postanowienia sądu drugiej instancji o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania na podstawie analogicznych do badanych w niniejszej sprawie przepisów procedury cywilnej. Trybunał w wyroku tym stwierdził, że

„o kwalifikacji postępowania jako pierwszej lub drugiej instancji nie może rozstrzygać jedynie fakt, że sąd w pewnym zakresie dokonywa nowych ustaleń lub rozpoznaje daną kwestię «po raz pierwszy»” (por. cz. III uzasadnienia, pkt 3.6.2).

2.4. Charakter postanowienia wydanego na podstawie art. 547 § 1 k.p.k. Mając na uwadze powyższe, a zwłaszcza to, że tak orzekł już TK w sprawie o sygn. SK 2/09, analogicznej do rozstrzyganej, Trybunał przyjmuje, że postanowienie wydane na podstawie art. 547 § 1 k.p.k. przez sąd apelacyjny lub Sąd Najwyższy nie jest orzeczeniem wydanym w pierwszej instancji.

2.4.1. Przemawia za tym argument, że postępowanie z wniosku o wznowienie postępowania, prowadzone przed sądem apelacyjnym lub Sądem Najwyższym na podstawie art. 547 § 1 k.p.k., nie jest postępowaniem prowadzonym przed sądem, przed którym rozpoczyna się postępowanie kończące się rozstrzygnięciem co do istoty sprawy. W orzecznictwie Trybunału podkreśla się, że

„przyjęcie założenia, iż sąd apelacyjny staje się – choćby w ograniczonym zakresie – sądem pierwszej instancji, skutkowałoby swego rodzaju trójinstancyjnością postępowania, bowiem od jego orzeczenia przysługiwać by musiał jakiś środek zaskarżenia – swoista apelacja od wyroku apelacyjnego” (wyrok z 11 marca 2003 r., sygn. SK 8/02, OTK ZU nr 3/A/2003, poz. 20, cz. III uzasadnienia, pkt 6).

Sam fakt podejmowania po raz pierwszy przez sąd apelacyjny lub Sąd Najwyższy decyzji co do wznowienia postępowania nie oznacza, że jest to rozstrzygnięcie pierwszoinstancyjne (por. analogicznie wyrok TK o sygn. SK 62/03, cz. III uzasadnienia, pkt 3).

Trybunał podziela stanowisko Marszałka Sejmu, że sąd apelacyjny lub Sąd Najwyższy, orzekając w kwestii wznowienia postępowania karnego, nie rozpoczyna postępowania, w wyniku którego ma zostać wydane rozstrzygnięcie co do istoty sprawy. Istotą sprawy jest bowiem kwestia odpowiedzialności karnej oskarżonego. Sąd apelacyjny lub Sąd Najwyższy, orzekając w przedmiocie wznowienia postępowania, nie odnosi się tymczasem w ogóle do istoty sprawy, a jedynie bada, czy istnieją podstawy do wznowienia postępowania (por. P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek, jw., s. 445-446).

2.4.2. Uzupełniając należy zauważyć, że brak możliwości wniesienia zażalenia na postanowienie sądu apelacyjnego lub Sądu Najwyższego oddalające wniosek o wznowienie postępowania karnego jest ograniczeniem dotyczącym nadzwyczajnej instytucji prawnej (świadczy o tym sama systematyka k.p.k. – wznowienie postępowania jest regulowane w dziale XI k.p.k. „Nadzwyczajne środki zaskarżenia”). W orzecnictwie Trybunału przyjęte jest, że wznowienie postępowania nie jest objęte wszystkimi gwarancjami prawa do sądu oraz powiązanej z nim zasady dwuinstancyjności postępowania (por. wyrok TK o sygn. SK 2/09, cz. III uzasadnienia, pkt 3.6.4 i powołane tam postanowienia Trybunału). Pogląd taki jest wyrażany również przez Sąd Najwyższy i komentatorów (zob. cz. III uzasadnienia, pkt 1). Ponadto niemożność zaskarżenia orzeczenia sądu odwoławczego „nie prowadzi automatycznie do naruszenia prawa do odpowiedniego ukształtowania procedury sądowej, zgodnie z wymogami sprawiedliwości” (postanowienie TK z 21 lipca 2009 r., sygn. Ts 220/07, OTK ZU nr 4/B/2009, poz. 248).

Należy także pamiętać, że wniosek o wznowienie postępowania jest składany po prawomocnym, z założenia i w praktyce niemal zawsze dwuinstancyjnym postępowaniu sądowym. Wniosek ten nie jest także ograniczony żadnym terminem – można go składać w każdym czasie. Ponadto polski proces karny nie zabrania skazanemu wielokrotnego domagania się wznowienia tego samego, prawomocnie zakończonego postępowania karnego. Warunkiem koniecznym jest, aby wskazał on nowe, nieznane wcześniej sądowi okoliczności lub podstawy wymagające wznowienia postępowania.

2.5. Mając powyższe na uwadze, Trybunał stwierdza, że art. 78 Konstytucji nie jest adekwatnym wzorcem kontroli konstytucyjnej art. 547 § 1 k.p.k. Przesądza o tym okoliczność, że postanowienie o oddaleniu lub pozostawieniu bez rozpoznania wniosku o wznowienie postępowania wydane przez sąd apelacyjny lub Sąd Najwyższy nie jest orzeczeniem wydanym w pierwszej instancji. Nieadekwatność art. 78 Konstytucji jako wzorca kontroli konstytucyjności w rozstrzyganej sprawie wyklucza także możliwość kontroli zaskarżonego przepisu z art. 32 ust. 1 Konstytucji. Dlatego art. 547 § 1 k.p.k. nie jest niezgodny z art. 78 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji.

Z powyższych względów Trybunał Konstytucyjny orzekł jak w sentencji.